

O medicínských zkratkách a kolegiilitě

V čísle *Pediatric pro praxi* 2/2008 kolega Pajerek položil otázku stran používání zkratk v klinické medicíně, na kterou cíleně odpověděl právník České lékařské komory (strana 138). Mgr. Máca správně v úvodu poznamenal, že dotaz má jednak právní rovinu (na kterou se snažil obsáhle odpovědět), ale také rovinu etickou a kolegiální. Této rovině bych chtěl věnovat několik poznámek. Ale ještě předtím bych podotkl, že v naší „žhavé“ současnosti může mít problém ještě rovinu ekonomickou, resp. finanční, kterou naznačuje mail, který jsem nedávno obdržel.

Obhospodařuji totiž www stránky věnované problematice pomočování (www.enureza.cz), kam občasné zabloudí omylem i dotazy nepříslušné tématem. Jsem opakovaně překvapen, jaké stesky a nejistoty v sobě lidé nosí, zvláště po návštěvách u svých lékařů. Musím je znovu a znovu odmítat, ale soucítím s jejich úzkostmi. Některé z nich jsou ale také poněkud komické, což dokládá následující příklad:

Dotaz: Dobrý den, mám účet z pohotovosti, na kterém jsou zkratky úkonu. Mohli byste mi napsat, co znamenají? Nikde jsem je na internetu nenašel: vypln. stal. zubu 3pl. ST027 – intror. rtg nasl. 1s ST011 – vypln stal. zubu 2pl ST026 – vypl. vic 3pl reko. ru ST028 – lok. fluor. vysus. ST019. Děkuji. Umím si představit, že tento pacient nebude chtít zaplatit za účet, který bude takto vystaven.

Ale k tématu: Medicína se specializovala, resp. superspecializovala. Nevím, zdali se dožijeme ještě další předpony super- k uvedeným označením. Zároveň se industrializovala, týmy specialistů poskytují high-tech servis pomocí vyšetřovacích a léčebných metod, u kterých dělá někdy problém jen si zapamatovat označení, natož jim a jejich principům porozumět. Jejich výsledky jsou pro nezasvěceného mnohdy dosti bizarně popisované. A tak zprávy, které kolují mezi lékaři, se začínají více a více podobat stylu sms zpráv. Jsou plné zkratk, a to i běžných českých slov, překlepů a někdy i prostých hrubek třeba i ve vyjmenovaných slovech. Do toho bývají vpleteny všemožné odborné zkratky, které z lékařských textů dále dotvářejí obraz magických zápisků. Příkladů každému vytane na paměti jistě dost, takže je ani nemusím uvádět. Adresát se pak někdy, ač vybaven univerzitním titulem, ocitá v roli pologramotného hlupáka. Schraňuji kdysi v knize náhodně nalezenou lékařskou zprávu pacienta s chronickou glomerulonefritidou psanou významným nefrologem profesorem Brodem venkovskému praktickému lékaři. Začíná oslovením „Vážený pane kolego“ a pokračuje bez jediné gramatické chyby a zkratky v opravdu kolegiálním stylu. Vane z ní noblesa ducha, dokonalá souhra formy i obsahu. Patří už jen do muzeálních sbírek?

Má tento trend nějakou šanci ke změně, nebo zůstane jen jedním z dalších motivů k poplákání a ke vztekání? Snad může každý sám za sebe nepřisypávat do soukolí tím, že bude osobně dbát na kulturu svého projevu. Nebude používat všemožných (v lepším případě jen jemu osobně srozumitelných) zkratk. Nebude používat zkratk tam, kde to není nezbytně nutné. Méně běžné zkratky a slova vysvětlí uvedením nezkrácené podoby asi tak, jak je v odborném tisku nutností. A třeba přispěje také tím, že si text po sobě přečte. Nikdo není dokonalý, ale snaha je cenná.

Jedno krásné přirovnání mluví o mávnutí motýlího nebo kolibřího křídla, které proběhne na jednom konci světa a vyvolá důležitou změnu na opačném konci. Dobré věci působí někdy nenápadně s překvapivým efektem. Buďme k sobě nejenom v tomto směru ohleduplní, tolerantní a vstřícní, vrátí se nám to někdy jindy a i v jiných podobách. O tom jsem přesvědčen.

Josef Gut

MUDr. Josef Gut

Dětské oddělení nemocnice Česká Lípa
Purkyňova 1849, 470 01 Česká Lípa
e-mail: josef.gut@nemcl.cz

KONGRES PEDIATRŮ A DĚTSKÝCH SESTER

NUTRICIA

GENERÁLNÍ PARTNER KONGRESU

**XXVII. DNY PRAKTICKÉ
A NEMOCNIČNÍ PEDIATRIE
29. – 30. KVĚTNA 2009 / OLOMOUC**